

SKOGKURS

Veinormalene – fleksibilitet og forvaltningspraksis (i teorien)

Kan man avvike fra normalen?

Martin Bråthen

Obs. obs. jeg er ikke en jurist!!
Presentasjonen er ikke en fasit,
men en tolkning fra min side.

LDIR er tydelig om at det er Statsforvalteren som skal formidle rammene rundt dette til kommunene.

Statsforvalterene er usikre og peker på veiledning og god praksis fra fagmiljøet (oss).

Kommunene... stor variasjon i fagkunnskap og vilje til å godkjenne avvik.

Frykten for å komme i en ansvarsposisjon.

Hva er egentlig rettsgrunnlaget?

Skogbrukslova § 7 /
jordlova §§ 3 og 11

Forskrift om planlegging og
godkjenning av landbruksveier

Normaler for
landbruksveier

Lovene er først og fremst funksjonsorienterte

Skogbrukslova § 7:

- viktige miljøverdier
- landbruksfaglige helhetsløsninger
- rasjonelt veinett
- landbruksnytte

Skogbrukslova § 7 inneholder ikke tekniske krav til eksempelvis veibredde, stigning eller kurveradius. Slike nærmere regler er overlatt til forskriftsregulering.

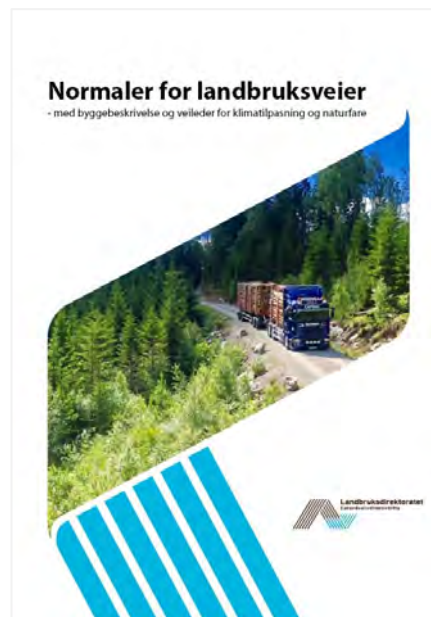
Jordlova:

- samfunnsgagnlig bruk av arealressursene
- driftsmessig gode løsninger
- hensyn til framtidige generasjoner

Dette følger av formålet i jordlova § 1.

Så kommer den viktige formuleringen

«i samsvar med normaler for landbruksveier»

Landbruksdirektoratet omtaler dessuten veiklassene i normalen som
«**kvalitetskravene til landbruksveier**».

Hva sier veinormalene

SKAL **INNTIL**
MÅ
BØR **KAN**
MIN. **OVER** **UNDER**
MAKS.

Normal – føreforhold og bruk

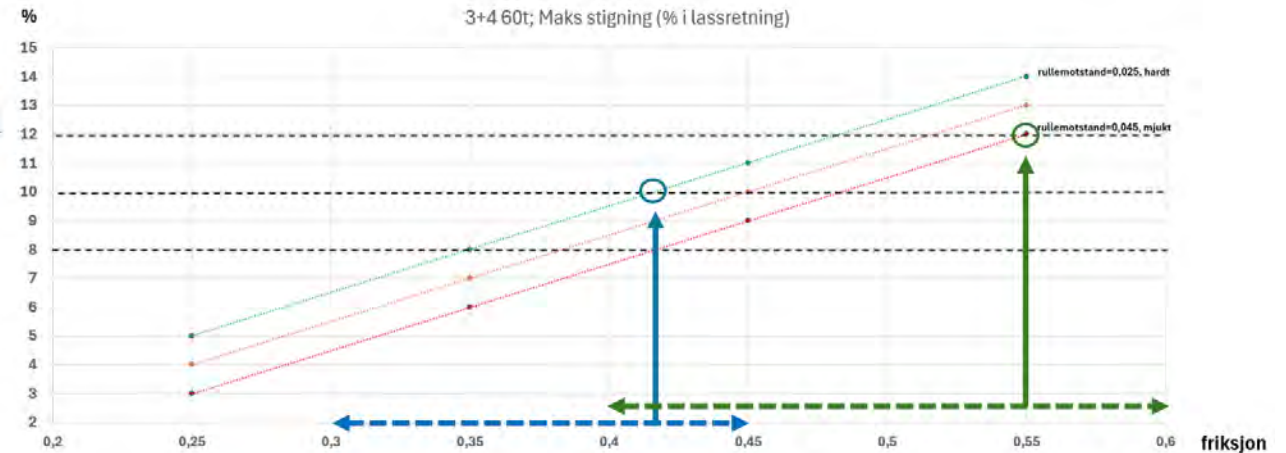
Normalføre

Normalbruk

Beregnet

drivhjulenes friksjonskoeffisient

asfalt	fast grus	fast snø	løs snø	is
0,70-0,80	0,40-0,65	0,30-0,44	0,25-0,35	0,10-0,20

IKKE ekstreme transportsituasjoner

Kommunen er gitt et faglig skjønn

Kommunen skal vurdere
(jf. i L.V.forskrift § 3-2):

- landbruksfaglig helhetsløsning
- miljø
- flom, erosjon og skred
- rasjonell og regningssvarende ressursutnyttelse
- teknisk utforming

Vilkår (*L.V.forskrift § 3-3*)

Kommunene blir stort sett oppfordret til å sette vilkår om

- å bruke veiplanlegger
- å bygge ***i samsvar med*** veinormalene (jf. § 1-2 a)
- kreve vedlikeholdsplikt

Denne paragrafen gir også rom for vilkår for avvik for:

«linjeføring, teknisk utforming, vedlikehold og miljømessig tilpasning»

Avvik eller dispensasjon?

	Tilpasning/avvik	Dispensasjon
Hva?	Avvik fra teknisk løsning eller normalverdi	Avvik fra forskriften
Hvem vurderer?	Kommunen vurderer veiutformingen	§ 4-3 legger dispensasjonsmyndighet til Statsforvalteren
Nøkkelspørsmål	Er veien fortsatt «i samsvar med» normalen?	Er vilkårene for dispensasjon oppfylt?

Eksempel:

Hvor går grensen? Et praktisk eksempel

Normalen tilsier en bestemt minste kurveradius.

På ett punkt gir dette:

- større skjæring
- større terrenginngrep
- høyere kostnader

men normalens krav til radius oppfylles

Foto: Eirik Hareland

Eksempel:

Hva om veiplanlegger foreslår og belyser *tydelig* dette alternativet?

- mindre radius på en kort strekning
- mindre terrenginngrep
- lavere kostnad
- faglig vurdering av transportfunksjonen

Tabell for minsta tillåtna körbanebredd

Framkomlighetsklass	0	1	2	3
Kurvradie	Körbanebredd i meter			
150	3,4	3,2	3,0	2,8
140	3,4	3,2	3,0	2,8
130	3,5	3,3	3,1	2,8
120	3,5	3,3	3,1	2,9
110	3,6	3,4	3,2	2,9
100	3,6	3,4	3,2	2,9
90	3,8	3,5	3,3	2,9
80	4,0	3,6	3,3	2,9
70	4,1	3,8	3,4	3,0
60	4,3	3,9	3,4	3,0
50	4,5	4,0	3,5	3,0
40	5,1	4,4	3,8	3,1
30	5,7	4,8	4,1	3,2
25	6,0	5,0	4,2	3,3
20	6,7	5,7	4,6	3,5
15	7,3	6,3	5,0	3,6
10	8,0	7,0	5,4	3,8

Framkomlighetsklass

- 0 - Trailer
- 1 - Lastbil med släp
- 2 - Begränsad framkomlighet lastbil o släp
- 3 - Lastbil

Kilde: Biometria – [Klassning av skogsbilvägar](#)

Eksempel:

Hvilken løsning er mest i samsvar med formålet i regelverket?

Her finnes det en reell spenning:

Forskriften trekker én vei:

Veien skal bygges «i samsvar med» normalen.

Skogbrukslova og forskriften trekker samtidig mot:

helhetsløsning, miljøhensyn, rasjonelt veinett og regningssvarende bruk av ressursene.

Hva bør vi gjøre i praksis?

3 steg

1. Tilpasninger av veinormalen:

Mindre/lokale tilpasninger hvor veien fortsatt klart oppfyller funksjonen og standarden for veiklassen.

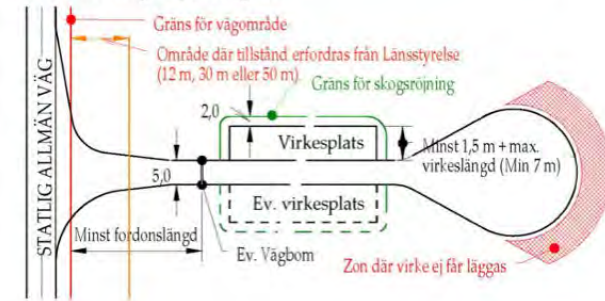
→ **dokumenter** begrunnelsen og eventuelle risikoer og tiltak.

Et eksempel kan være skjæringshelning eller behov for / dybde grøft?

Og i hvert fall snuplass, møteplass og avkjørsel.

10.5.2. AVLÄGG VID ALLMÄN VÄG.

Där avlägg vid väg inte kan tillåtas kan ibland en kortare stickväg anslutas till allmänna vägen och användas som avlägg. Föreslaget utförande enligt följande figur:

https://www.slu.se/contentassets/e36ea725e3f3412da586fdf7c09d145/smsk-rapport-2023_02-komprimerad-1.pdf

Hva bør vi gjøre i praksis?

3 steg

2. **Vesentlig avvik fra veinormalen, f.eks.:**

- Kurvatur
- Bredde
- Vannhåndtering
- Kanskje også bæreevne (kan være periferiveier)?

Vurder nøye om veien faktisk fortsatt kan godkjennes i den aktuelle veiklassen. Husk formålet til veien og sikkerheten til brukere.

Hva bør vi gjøre i praksis?

3 steg

3. Avvik fra forskriften

- Stigning (i praksis er avvik forhånds godkjent i veinormalene)
- Hensynet til naturfarer
- Trolig ligger bæreevne her
 - Veiklassene regulerer i stor grad når veiene normalt skal benyttes og hvor intensivt.
 - Vi trenger ikke flere bæresvake veier
 - MEN samtidig skal vi ivareta et «regningsvarende veinett» / kostnadsnivå og miljøhensyn

Hva kan vi egentlig avvike fra?

Normalen skal legges til grunn.

Kommunen skal samtidig utøve et landbruksfaglig skjønn.

Men hvor langt kan et avvik gå før veien ikke lenger er «i samsvar med» normalen og vi må søke disp.?

Spør deg selv:

«Er dette fortsatt en faglig forsvarlig vei i samsvar med den aktuelle veiklassen, når vi ser normalen og formålet med regelverket i sammenheng?»

Og så spør dere meg:

«Har du formidlet dette til Statsforvalterene og kommune?»

Og svaret et:

Jeg har ikke fått et slikt mandat fra myndighetene, og denne presentasjonen er heller ikke vurdert og godkjent av fagkyndig jurist.

Takk for meg!

Spørsmål og tanker?

Martin Bråthen

Senior prosjektleder
976 11 916
mb@skogkurs.no
Skogkurs.no

SKOGKURS